

Første Viceformand (Staaning): Jeg skal gøre opmærksom paa, at man har bestræbt sig for at tilendebringe anden Behandling af Valgløvsforlaget i Dag, for at vi kunde faa det oversendt til Landstinget saa tidligt, at dette i sit næste Møde, om det vil, kan sætte Sagen paa Dagsordenen for et senere kommende Møde. For at naa det, beder jeg ærede Medlemmer medvirke til, at vi dog indenfor en rimelig Tid i Løbet af Aftenen kan slutte denne anden Behandling.

Pinstrup: Det var en voldsom Kraft, hvormed de to ærede Medlemmer, det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen) og det ærede Medlem fra Esbjerg (Slebsager) blev imødegaaet, og det var en voldsom Kraft, hvormed disse to Medlemmers Ændringsforslag blev kritiseret, navnlig af det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), der var overordentlig højt oppe. Jeg vil tillade mig at rette den Henstilling til den høje Regering, om den mener, at den i denne Sag er saa forfærdelig godt kørende med det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds som Kusk. Han har jo oprindeligt været vant til at køre Enspænder. Det er gaaet godt. I de senere Aar har han kørt Tospænder, det er gaaet taaleligt, men jeg er ikke sikker paa, at det i Længden vil gaa saa godt, naar han skal køre Trespænder. Det er en Henstilling, jeg gør til Regeringen i Sagens Interesse, at tage under Overvejelse, om det i Virkeligheden er den rette Kusk, den har paa Bukken.

Den foreslaaede Forholdstalsvalgmaade og det foreslaaede Antal Folketingsmænd har vakt meget stor Uvillie blandt Vælgerne. Det er en Kendsgerning — saa kan man tale saa stærkt og højt og vidt og bredt, man vil — en Kendsgerning, som ingen kan være blind for, der har Lejlighed til at bevæge sig mellem Vælgerne, i hvert Fald ude paa Landet, og at denne Uvillie giver sig Udtryk her i Tinget, er ganske naturligt. Det vilde være fuldkommen unaturligt, hvis det ikke var Tilfældet. Baade denne Form for Forholdstalsvalg og de 140 Mandater skyldes i væsentlig Grad Regeringen og Regeringspartierne. Det synes jeg er tilstrækkelig dokumenteret her i Aften, derom behøver man ikke længere at strides. At dette kan komme til at volde Vanskeligheder for hele Sagen, synes jeg ikke vel, man kan nære Tvivl om, og man burde ikke rette Bebrejdelser mod os, der vil gøre, hvad vi kan, for at lave en saadan Valglov,

at Vælgerne ikke sætter sig imod den paa en saadan Maade, at det bliver farligt for Grundlovssagens Gennemførelse. Den højt ærede Indenrigsminister kunde jo slet ikke rokke ved noget af de Tal, det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen) anførte. Det er nemlig, hvordan man end vender og drejer det, ganske klart, at der sker Jylland Uret efter dette Lovforslag. Jeg skal blot gentage 4 Tal, hvoraf dette tydeligt fremgaar. Hjørring Amt vil efter Lovforslaget faa 22,952 Indbyggere pr. Mandat, men København 22,375, altsaa ca. 600 Indbyggere færre; i hele Jylland bliver den gennemsnitlig 20,142 Indbyggere pr. Mandat, men paa Ærne udenfor København kun 18,334. Det er dog for meget for langt, at vi jydskke Repræsentanter uden videre skal være henrykte for det. Jeg finder det ikke rimeligt, at man anser det for utilladeligt og utilbørligt at rejse Kritik overfor et saadant Lovforslag. Det er ganske naturligt, at naar det ærede Medlem for Horsens Landkreds er blevet opmærksom paa det nævnte Forhold under den Fart, hvormed Sagen er gaaet, han da rejser dette Spørgsmaal, og jeg synes, at vi andre burde takke ham derfor; man burde fra alle Sider erklære sig villig til at rette paa dette Forhold, der saaledes er blevet oplyst. Man burde være villig dertil, hvis man da virkelig var saa ædelmodig og uegenlyst, som man gerne vil fremstille sig selv. I Formiddags hørte vi det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) formelig svælge i Ædelmodighed og Uegennytte, han citerede endog Steen Steensen Blichers Ord: Vor Herre os alle i Naade bevar og til Enighed føre. Det var overordentlig rørende, især naar man ved, hvorledes det ærede Medlem andre Dage med Kraft og Fynd svinger Tugtens Ris.

Striden staar jo egentlig mellem de to Principper for Repræsentation. Det ene er det: at følge den lige matematiske Linie, saaledes at hvert Individ uden Hensyn til, hvor han bor i Landet, faar nøjagtig samme Valgret. Det er en Ordning, man vistnok ikke har nogetsteds; man vil neppe kunne paapege noget Land, hvor f. Eks. en stor Hovedstad i Forhold til det øvrige Land er saaledes stillet, at den har nøjagtig samme Repræsentation pr. Indbyggerantal som det mere spredt bebyggede Land. Det andet Princip er det: i nogen Maade at have en Egnrepræsentation, saaledes at den Bestemmelse, der er sat ind i det Grundlovsforslag, vi er enige om, hvorefter Mandaterne fordeles paa Grundlag